КРАКІВСЬКІ ВІСТІ

Народній часопис для Ґенерал-Ґубернаторства

Ч. 68. Краків, 24. липня 1940. Рік I.

„Krakauer Nachrichten"
Ukrainische Volkszeitung
für das
General-Gouvernement

Adresse der Redaktion:
„Krakauer Nachrichten"
Krakau, Orzeszkowagasse 7. II
Fernsprecher 104-81.

Adresse der Administration:
Krakau, Karmeliterstrass 34 II
Fernsprecher 230-39

30 сот.

ПЕРЕДПЛАТА
в краю і закордоном:
місячно 3 зол. 50 сот.
чвертьрічно 10 зол. 50 сот.
піврічно 20 золотих
річно 40 золотих
Курс 1 нім. марки 2 зол.
Адреса Редакції: Краків, Ожешкової 7, тел. 104.81
Адреса: Адміністр. Краків, Кармелітська 34, тел. 230-39
Дирекції: ч. тел. 137-42

ВИХОДИТЬ В ПОНЕДІЛОК, СЕРЕДУ І ПЯТНИЦЮ

Історична промова Гітлєра в райхстаґу

ОСТАННІЙ ЗАКЛИК ДО АНҐЛІЇ. — НІМЕЧЧИНА СЬОГОДНІ СИЛЬНІША, НІЖ ПЕРЕД 10. МІСЯЦЯМИ. — ЧЕРЧІЛЬ МАЄ ДО ВИБОРУ: ВІЙНУ АБО МИР. — УВЕСЬ СВІТ СЛУХАВ ПРОМОВУ ГІТЛЄРА ПРО ПЕРЕМОГУ НІМЕЦЬКОЇ ЗБРОЇ ВІД НАРВІКУ АЖ ДО КОРДОНІВ ЕСПАНІЇ. — ВИМОВНІ ПІДСУМКИ ДОТОГОЧАСНОЇ ВІЙНИ. — ҐЕРІНҐ ДЕРЖАВНИМ МАРШАЛОМ. — ІМЕНУВАННЯ 12-ОХ ҐЕНЕРАЛІВ ПОЛЕВИМИ МАРШАЛАМИ.

Берлін, 20. 7. Лискавкою пронеслася у пятницю 19. червня ц. р. вістка у Берліні, що скликано райхстаґ, щоб вислухати заяви уряду. У столиці Великонімеччини запанував своерідний підйом і настрій. Аджеж усі знали, що промовить Фірер. Переможець у цій війні, яка йде на заході. Зацікавлення було велике серед цілого німецького народу, бо ж усі гаразд знали, що це буде знаменний звіт Гітлера з одної історичної дії і певна заповідь другої военної акції або перемиря.

Так теж і сталося. Промова Гітлера — це неначе пісня перемоги німецьського, хороброго вояка, що незрівнаним завзяттям і самопосвятою для батьківщини підніс до вершин прапор слави німецької зброї. У своїй промові Гітлер зявив, що Німеччина готова підписати мир із усіми народами, що їх Анґлія приневолила до війни. Вкінці Гітлер ствердив, що Великонімеччина сьогодні сильніша ніж перед офензивою на заході. В почутті цієї сили Гітлер в останнє закликае Анґлію, щоб припинила безумну боротьбу. Анґлійська імперія буде знищена, якщо анґлійські плютократи не послухають цього останнього заклику і продовжатимуть боротьбу аж до повної руїни своїого народу.

ГІТЛЄР ГОВОРИТЬ.

Свою промову почав Гітлер серед невмовкаючих оплесків членів райхстаґу такими словами: „Посли! Мужі Німеччини! Я велів покликати вас на оце засідання у хвилині могутньої боротьби за свободу і безпеку німецького народу. Йде про те, щоб наш нарід мав змогу вглянути в ці історичні події, що їх тепер переживаемо, та які в історії світа повторюються лише раз. — Дальше я покликав вас, щоб скласти подяку нашим заслуженим воякам і врешті, щоб **ще раз і в останне закликати ро застанови.**

Хто порівнюватиме вирішні моменти цього історичного спору з військовими подіями, цей мусить ствердити, що жертви цієї війни не стоять в ніякому відношенні до добутих можливостей, хочаб ці можливості були сповидні для глибших задумів.

ДО ЧОГО ЗМАГАЄ НАЦІОНАЛ-СОЦІЯЛІЗМ?

Якщо говорити про взаємовідношення Німеччини до світа, то програма націонал-соціялістичного руху змагала до ревізії версайського договору, очевидно мирним шляхом. Ця ревізія була природньою і необхідньою. Адже ж метою того диктату було знищити висококультурний німецький нарід. Для переведення цих задумів у діло створено женевську ліґу націй. Нічого не помогли протести тямущих мужів при підписанні того диктату. Тому Німеччина видвигнула домагання його ревізії по змозі мирним шляхом. Демократична Німеччина силоміць змагала до нового ладу в Европі за поміччу Ліґи Націй. Одначе це були безуспішні зусилля. Що Німеччину давив версайський диктат, за це винуваті демократичні керманичі німецького народу.

Жидівсько-капіталістичні підбехтувачі до війни, сплямлені кровю, не допустили до мирної ревізії версайського диктату, бо це було б ударом для їх божевільних плянів. І знову зеднались нікчемні чортівські політичні потвори і жадібні фінансові багатії, бо для них війна —це засіб збагачення. Міжнародня жидівська наволоч почала свою кертичу роботу. Письменники, що є на послугах тієї жидівської голоти, поважилися назвати державних мужів, які бажають мира, зрадниками своєї держави. Жиди й масони, фабриканти зброї і военні гієни, міжнародні ґешефтярі та біржеві спекулянти зуміли підшукати своєрідних Геростратів, що захвалювали війну, як щось вимріяне. Ті злочинці винуваті, що Польща впала. Адже ж Німеччина від приходу до влади націонал-соціялізму не мала ніяких ворожих задумів супроти польської держави. Якщоб п. Черчіль та інші підбехтувачі були б відповідальними людьми, то не починали б своєї ганебної гри. Тому теж їх треба винувати в тому, що Польща відкинула мирові пропозиції, що не понижували ні її чести, ні не погрожували її іствуванню. Польща вибрала терор і зброю.

Домагання Німеччини були малі, хоч дуже оправдані. Зрештою ще 29. вересня 1938 р. у Мінхені видвигнено справу ревізії версайського диктату. Одначе Льондон і Париж знехтували цю справу.

ВІЙНА ЖИДІВ І МАСОНІВ.

Світове жидівство винувате за вибух війни. Якщо мова про Польщу, то пригадую, що ішло про Данціґ, чисто німецьке місто, та про звязок зі Східньою Прусією. Війни можна було оминути. Ще 2. вересня 1939 р. Мусоліні видвигнув пропозицію негайно припинити военні дії і почати мирові переговори. Хоч німецька армія вже йшла вперед, то всеж таки Німеччина погодилася на перемиря. Зате анґлійсько-французські підбехтувачі хотіли війни, а не мира. — Очевидно, що бажали вони довгої війни, як заявив Чемберлен, хоч трилітньої. Чому? Бо вони примістили свої капітали у военному промислі. Отже йшло про те, щоб їхні приватні інтереси добре просперували. Зрештою для тих громадян без батьківщини чехи, поляки та інші не мають ніякої вартости.

Дня 19. червня 1940 р. знайдено на залізничому двірці у Ля Шаріте важні історичні документи. Знайдено тайні акти най-

Поклик до розуму

Краків, 20. липня 1940.

Промови Адольфа Гітлера стали славні: не тільки подиву гідною конструкцією, способом виголошення та взагалі всією своєю красномовною сторінкою, і навіть не так самими думками, якими ті промови пронизані, тільки в першу чергу й особливо тим, що вони завжди є **заповіддю діла.** Тому вони самі є політичними актами величезної міжнародньої ваги, вони самі собою є ділами, що впливають на хід історії. Промов Адольфа Гітлера не можна рівняти з виступами ніодного сучасного державного діяча та політика: коли промовляє премієр чи міністр будь-якої іншої держави, головне держави демократичної, де сам устрій вимагає великої сили великих слів, то аж надто часто невідомо, чи та промова взагалі доконче була потрібна, чи світ міг би був без неї обійтися. І можна до неї ставитись ріжно — хвалити її, полемізувати з нею чи легковажити її собі. Коли промовляє Гітлер, то його слів не можна брати інакше, як лише із найбільшою повагою. Бо чи вони комусь подобаються чи ні — вони створюють **новий фактичний стан,** що його вже не змінять ніякі оклики ремствування! Коли ж хто цього не розуміє — освідомлює це собі аж надто швидко й аж надто яскраво.

І тому ввесь світ чекає кожної заповідженої промови Фірера, як джерела великої політичної новини. Вчорашня промова прийшла несподівано. Але напевне викликала в усьому світі неменшу сензацію, ніж попередні. І напевне у звязку з цією промовою не тільки радитимуть ради міністрів у ріжних державах, але й тривожно будуть битися серця міліонів мешканців анґлійських островів. Бо закордонно-політичний сенс тієї промови такий, що це **ще один і останній поклик до розуму Анґлії.**

Начальний вожд переможної армії дав у короткому, але прозорому нарисі огляд военних операцій, які довели до низки найсвітліших перемог, що їх знає всесвітня історія. Підкреслив заслуги окремих командантів та військових орґанізаторів, нагородив їх підвищенням їх військових ступнів, вказав на величанський здвиг всієї нації у боротьбі за екзистенцію, звернув увагу на високу вартість всієї державної системи на виховання вояка та запевнив зібраних представників народу, що збройна — чисельна й моральна — сила рідної армії ніколи ще не стояла так високо, як тепер, після переможних военних походів на сході, заході і півночі. І в почутті не своєї слабости, а своєї могутньої сили — знову застукав до здорового глузду тих анґлійських державних діячів, які досі діяли всупереч здоровому глуздові, чи то наслідуючи анахронічні політичні методи своїх предків, чи кермуючись особистою ненавистю **не** Німеччину, її устрою, її сучасного творця.

Тимасом цей останній не завагався **ще** раз отверто признатися, що ще й нині жалує, що замість до війни не прийшло **до** анґльо-німецької злагоди. Справді: **коли** читати історію здвигу III. Німеччини, **то червоною ниткою веться в ній та провідна**

думка, яка видніє і серед міркувань про закордонно-політичні шляхи Німеччини у »Майн Кампф-і«: жити у мирі і приязні з Англією. Гітлер признавав доцільність існування велико-британської імперії, признавав їй чималі осяги у кольоніяльній роботі, ґачив у ній чинник, з яким можна і треба співпрацювати. Із ревеляцій самого Рібентропа в його промові у Данціґу 24. жовтня мин. року стало відомо, яку величезну вагу привязував Адольф Гітлер до його мирової місії. Але з цілого пляну замирення, який обхоплював порозуміння щодо сухопутньої армії, воздушньої і морської фльоти та мирну ревізію тих точок версайського договору, які мусіли підлягти ревізії — Льондон згодився лише на морську конвенцію з 18. червня 1935 року та на німецький протокол у справі Судетів з 29. вересня 1938 р. Однак напр. тактика Англії на женевській конференції розброєння, якої головою був анґлієць Гендерсон, роками цілими була така, що врешті сама конференція розбилася, таки не признавши Німеччині у практиці принципу рівности; подорожі до Берліна англійських міністрів Ідена і Саймона мали тільки »інформаційний« характер і не давали німцям можливости використати безпосередню зустріч з державними діячами Анґлії для розвязки проблем; врешті й безпосередньо після повороту Чемберлена з Мінхену та проголошення заяви, що Англія і Німеччина ніколи з собою не воюватимуть — розпочалася дурійка шаленого збройення Анґлії, звернена вже виразно — проти Німеччини. За тим збройенням пішло формування »фронту мира«, читай — протинімецького обруча. Справді: англійській дипльоматії вдалося запрягти до воза своєї протинімецької політики кілька держав: і всі вони до десяти місяців війни лежать розторощені. Нині не може вже Анґлія чванькувато кликати, що буде битися до останнього... польського, бельґійського чи французького вояка. Нині мусить сама ризикувати останнім власним вояком.

У цій свідомості заприсяжений ворог Німеччини, нинішній премієр Англії, заявив кілька днів тому, що воліє бачити Льондон у попелі й у румовищах, ніж миритися. Гарний літературний вислів, але погана політична програма! Поставив уже Бек »гонор« понад політичний розум тоді, коли ще можна було погодити одно з другим, та загнав свій нарід і державу у пропасть. Кермується нині чинником почувань — ненависти, амбіції, престіжу — Черчіль — і стоїть разом із своїм народом та державою над берегом пропасти. Слова Гітлера пригадують анґлійцям, що нема в політиці інших критеріїв, як лише критерії розуму і політичної доцільности. Коли англійські діячі, відповідальні за долю свого народу й держави, будуть і надалі відмовлятися від розумових вказівок та далі бристимуть у морі засліплення, зарозумілости й ненависти, візьмуть на себе єдину моральну відповідальність за ті діла, які прийдуть після останніх слів Гітлера! Тоді вже довго на них певне не ждатимуть.

—о—

ГОСТРА ПРОМОВА КУНЗІНЕНА.

Гельсінкі, 21. 7. Совітський часопис «Червона Карелія» помістила промову большевицького достойника в Петровському заводі карельсько-фінляндської республики. Кунзінен виступив у своїй промові дуже гостро проти Фінляндії, заявляючи, що у Фінляндії ще сьогодні є при владі люди, що впродовж 20. років змагали до війни зі Совітами.

Давніше фінляндці висилали до Совітів шпигунів, саботажників і провокаторів, тепер же будуть посилати інших розкладачів. Вкінці Кунзінен заявив, що Карелія врешті діждалася »свободи«.

—о—

вищої военної ради союзників, в яких є протоколи засідань. Ледви чи містер Черчіль схоче заперечити правдивість цих документів, як це він намагався зробити з актами, знайденими у Варшаві, бо ж на марґінесі тих актів є власноручні завваги панів Ґамелена, Даладіє, Вейґана та інших.

У тих документах зясована наглядно ціла робота підбехтувачів. Зокрема виявляють ці документи, як трактовано малі держеви, напр. Фінляндію, Норвеґію, Швецію, бажаючи замінити ці держави у военний терен, далі як намагалися запалити военне полумя на Балкані, збомбардувати Батум і Баку, як затягали петлю на Голяндію і Бельґію, і т. д.

ВАРВАРСЬКИЙ ДИЛЕТАНТИЗМ.

Ці документи — це виразний образ дилетантизму тих політиків, военних підбехтувачів, які розпалили военну пожежу. Те, що мільони їхніх вояків терплять, це теж доказ варварської совісти тих панів - демократів, примушуючи цивільне населення до виселення, що виявилося жахливим і гидким. Ці самі проступники винуваті за те, що Польща почала війну. До 18-ох днів закінчено війну в Польщі. Дня 6 жовтня 1939 вдруге з того місця говорив я до німецького народу, сповіщаючи йому світлу перемогу німецької зброї. Одночасно я звернувся ще з закликом до відповідальних державних мужів, щоб припинити війну, перестерігаючи перед жахливими її наслідками. Зокрема я перестерігав Францію, щоб не починала боїв. Я остеріг теж і інші держави. Я заявив, що не хочу, щоб мене не чули, але щоб викликати ще більшу злість серед підбехтувачів. Так теж і сталося. Відповідальні чинники Англії і Франції вичули в мойому заклику поважну небезпеку для своїх военних інтересів. Вони заявили, що нема виглядів на перемиря. Це був би злочин, якщо б припинено війну. Війну треба вести далі в імя поступу й цивілізації, в імя святої релігії, тому теж змобілізовано муринів і бушменів.

Мене вилаяно за мирові пропозиції, зневажено, а п. Чемберлен формально оплюгавив мене в публичній опінії світа та відкинув мої пропозиції. Він послухав таких підбехтувачів, як Черчіля, Даф Купера, Ідена, Гора Беліша й інших, не бажаючи взагалі говорити про мир, не то що переговорювати. Отже капіталісти рішили продовжувати війну.

Я мовчав. Але я вже вас впевнив, що якщо довший час мовчу, або якщо нічого не діється, то це не значить, що я нічого не роблю. У нас не так, як у демократичних державах, що кожний вибудований літак перебільшується десятикратно. Лише дурна курка кудкудакає, повідомляючи, що знесла яйце. Одначе кури дурніші, ніж ті державні мужі, які виявляють свої пляни перед цілим світом. Мовчати значить працювати.

ЯК ЦЕ БУЛО З НОРВЕҐІЄЮ?

Коли анґлійсько-французька военна кліка шукала нової жертви для поширення терену війни, я старався, щоб удосконалити орґанізаційну ділянку німецької армії, облекшити продукцію военного приладдя і наказав вишкіл цілої збройної сили відповідно до нових завдань.

У березні ми довідалися, що Анґлія і Франція задумують встрянути в совітсько-фінляндський конфлікт, не тому, щоб допомогти фінляндцям, але щоб пошкодити Совітам, як союзникові Німеччини. Союзники рішили пізніше активно вмішатися до війни, щоб добути базу для війни на Балтійському морю.

Одночасно рішено викликати війну на Балкані, або в Малій Азії, щоб відтяти довіз румунської і совітської нафти для Німеччини, або заволодіти шведською залізною рудою. З цією метою пляновано висадити війська в Норвеґії, щоб заняти залізничий шлях з Нарвіку через Швецію до пристані Люлея. Анґлія і Франція рішили занняти Швецію, щоб лише припинити доставу руди до Німеччини. Це виявив перший льорд анґлійської адміраліції і п. Рейно. Норвежський уряд не хотів зберегти невтральности, як це виявилося підчас нападу на „Альтмарк". Тому теж я приказав 9 квітня почати акцію в Норвеґії. Це була найславніша атака в історії німецьких воєн.

Дальше Гітлер обговорив те, що було запорукою успіху німецької армії в Норвеґії, отже: *командування і постава вояцтва.* Німецька морська фльота списалася прегарно, якщо зважити, що ворожі сили на морю були вдесятеро більші. Також німецьке летунство виконало багато могилу багатьом ворожим кораблям у фйордах Норвеґії. Незвичайно і подивуґідно хоробро боролася сухопутня німецька армія в Норвеґії. Там у Норвеґії виявилося у цілій повноті німецьке геройство боротьби і праці.

ПРИКАЗ ДО НАСТУПУ НА ЗАХІДНЬОМУ ФРОНТІ.

На основі донесених телефонічних розмов між Парижем і Льондоном у днях 6. і 7. травня ц. р. більшилися побоювання, що слід сподіватися кожної хвилини вступлення т. зв. союзників до Голяндії і Бельґії. **Тому чергового дня 8. травня ц. р. приказав я почати негайний наступ 10. травня в год. 5,35 рано. Провідна думка цієї операції так покермувати цілою збройною силою, щоб при послідовному виконанні передбачених операцій довести до повного знищення французько - англійських збройних сил. У протилежности до пляну Шліфена з 1914 р. наказав я перенести головний тягар операцій на ліве крило фронту, що його треба було проломити, при збереженні протилежної версії. І це вдалося.** Переведення всіх операцій влекшили мені самі вороги. Концентрація всіх англійсько-французьких змоторизованих сил коло Бельґії казала здогадуватися, що начальна команда союзних військ рішена ввійти якнайшвидше на цей терен. Довіряючи силі спротиву всіх ужитих німецьких дивізій піхоти треба було перевести удар проти правого крила французько - бельґійських змоторизованих відділів, щоб їх зовсім розпорошити, розбити і відтак окружити. Як другу операцію передбачив я використання Сени до Ле Гавру і забезпеку вихідної позиції над Сому та Ен до третього наступу, що при допомозі великих сил повинен дійти до кордону Швайцарії через височорівню Лянґре. Захоплення побережжя на полудне від Бордо було передбачене як закінчення операцій. На цих теренах і в цій черзі відбулися теж операції. **Успіх цих найславніших битв в історії світа треба завдячувати в першій мірі німецькому воякові. Він виявив знову найвищу вартість на всіх позиціях, де його лише постанено. Всі німецькі племена брали рівну участь в цій славі. Також вояки молодих, щойно від 1938 р. прилучених німецьких округ, боролися зразково і виконали свій вояцький обовязок. Завдяки цьому геройському зусиллю всіх німців, велика націонал-соціялістична Німеччина, що виринає з цієї війни, залишиться святою і дорогою не лише для теперішніх, але і для майбутніх поколінь.**

Якщо маю вирізнити ті сили, завдяки яким осягнули ми найвеличавішу перемогу, то перша похвала належиться команді, що в цій кампанії дорівнала найважчим завданням. Армія під проводом ген. полк. фон Бравхіча та його шефа ґенерального штабу Гальдера, виконала по геройськи доручені завдання.

Якщо команда німецької армії вже здавен-давна була найкращою у світі, то нині заслужила собі щонайменше на такий сам подив. Тому що вислід рішає про остаточну оцінку, треба признати команду німецької армії ще кращою. Далі Фірер обговорив заслуги командантів поодиноких частин і армій при виконанні доручених їм завдань, що довели до величавої перемоги і до здачі Франції.

ЗАСЛУГИ ПООДИНОКИХ РОДІВ ЗБРОЇ

Зчерги Фірер обговорив заслуги поодиноких родів зброї німецької армії. Якщо висловлюю подяку ґенералам-командантам армій і частин в імені своїм і німецького народу, то це відноситься одночасно до всіх старшин, яких неможливо вичислити поіменно, зокрема до безіменних співробітників ґенерального штабу.

В цій війні німецька піхота виявилася знову тим, чим була завсіди: найкращою піхотою у світі. З нею суперничали всі інші роди зброї, артилерія і піоніри, а передусім молоді відділи наших панцирних і змоторизованих військ. Німецька панцирна зброя ввійшла до історії світа завдяки цій війні. Члени пробоєвих відділів теж беруть в цьому участь. Далі найвища похвала за їхні заслуги належиться відділам звязку, саперним частинам піонірів, залізничим частинам і т. д. Одночасно за армією посувалися відділи організації Тодта, відділів праці і Н.С.К.К., помагаючи при направі доріг, мостів і вдержанні ладу в комунікації. З армією боролися теж відділи нашої допоміжної зброї — протилетунської артилерії. В перших лініях помагала вона зломити ворожий спротив і наступ. Про її діяльність можна буде говорити щойно пізніше.

ПОДВИГИ ЛЕТУНСТВА

На світанку 10. травня ц. р. тисячі німецьких бомбовиків, під охороною стежних і нищильних літаків, обнизилися над ворожими летовищами. Ні на хвилину не випустили з рук боротьби. Ворожі стежні літаки і бомбовики могли появитися в повітрі на короткий час лише там, де хвилево не появлялися ніякі німецькі літаки. Зрештою їхня діяльність обмежувалась виключно до нічної пори. Летунство оперувало в цій боротьбі під наказами ґенерального полевого маршала. Завдання летунства були такі: 1) знищити чи пак усунути з овиду вороже летунство; 2) підтримувати безперервними нападами безпосередньо або посередньо війська, що брали участь в боях; 3) нищити провід і рух ворога; 4) нищити та ослаблювати ворога; 5) висаджувати спадунів, як перших відділів. І масові операції летунства і пристосування до тактичних вимог хвилини було знамените. **І якщо без хоробрости сухопутньої армії ми не могли б закріпити здобутих успіхів, то без геройської участи летунства ціла діяльність сухопутньої армії була б даремною. Сухопутня армія і летунство гідні найвищої похвали.**

Дальше Гітлер обговорив велитенські заслуги у цій війні марш. Ґерінґа, творця німецького летунства, ґен. полк. Бравхіча та інших ґенералів. За ці заслуги надано Ґерінґові титул державного маршала Велико-Німеччини, ґен. Бравхічові та 11-ом іншим ґенералам титул полевих маршалів.

ДОБРОВІЛЬНЕ ПРИСТУПЛЕННЯ ІТАЛІЇ ДО ВІЙНИ

Не можу не згадати на цьому місці про нашого союзника Італію, говорив далі Гітлер. Відколи істнує націонал-соціялістичний устрій — в його програмі є дві цілі: **порозуміння і приязнь з Італією та з Анґлією.**

Одначе мимо всіх моїх зусиль не вдалося знайти способу приязного порозуміння з анґлійським народом, що було б благословенням для обох народів.

Я щасливий, що хоч перша моя ціль осягнена, себто порозуміння з Італією. Це завдяки ґенієві Мусолінія, бо лише завдяки йому дійшло до зєдинення двох споріднених революцій, щоб вкінці кровю припечатити союз, що має завдання створити нове життя в Европі.

Коли в минулому році накинено Німеччині війну, постава Італії була дуже корисною для нас. **Становище Італії принесло Німеччині користь не лише під господарським, але також і під військовим оглядом.** Італія знівечила багато ворожих задумів супроти Німеччини, **зокрема паралізувала свободу стратеґічних рухів. Тимбільша мусить бути наша подяка.** Коли ж Мусоліні вважав, що надійшла остання хвилина, щоб виступити зі зброєю проти постійних насильств, **то Італія добровільно приступила до війни. Приступлення Італії до війни прискорило капітуляцію Франції.** Тепер наш союзник бореться проти нашого спільного ворога. **Співпраця між Італією і Німеччиною є повна у політичній і військовій ділянці.**

НІМЕЧЧИНА НИНІ СИЛЬНІША НІЖ КОЛИНЕБУДЬ ПЕРЕДТИМ.

Якщо т. зв. анґлійські державні мужі запевняють, що їх край виходить сильним з кожної програної і з кожнього неуспіху, то не буде ніякого перебільшення, якщо скажу, що ми теж вийшли зміцненими з наших успіхів. Я вже заявив 3. вересня м. р., що без огляду на те, що може прийти, Німеччину не зломить ні сила зброї ні час. **Нинішня Німеччина є сильніша під військовим оглядом, ніж колинебудь передтим.** Далі канц. Гітлер заявив, що втрати в порівнянні з втратами зі світової війни є дуже малі. Причиною того є знаменитий тактичний вишкіл поодинокого вояка, відділів війська і співпраця всіх родів зброї. Дальшою причиною є прецизність і доцільність нових воєнних засобів, третьою причиною є свідоме зречення усіх т. зв. престіжевих успіхів.

Втрата зброї в Норвеґії, зокрема в кампанії проти Голяндії, Бельґії і Франції, зовсім незначна. Вона не стоїть в ніякому відношенні до продукції. Армія і летунство є тепер під оглядом озброєння далеко сильніша ніж перед своєю акцією на Заході. Засоблення муніції приготовано в таких розмірах і запаси такі великі, що в багатьох ділянках треба було продукцію обмежити або перемінити, бо маґазини й арсенали не всилі примістити збільшений привіз навіть при найбільшому зужитті. Загальні запаси армії і летунства для всіх родів зброї є значно більші, ніж перед атакою на заході.

Завдяки 4. річному господарському плянові Німеччина була знаменито підготована навіть на найбільші тягарі. Завдяки діяльности марш. Ґерінґа німецьку господарку переставлено ще підчас миру на самовистарчальну воєнну господарку. Маємо передусім два найважніші сирівці: **вугілля і залізо — скажу нині отверто — в необмежених кількостях.** Засоблення в погінні матеріяли велике, під оглядом продукції постійно зростає і незадовго буде зовсім вистарчальне на наші потреби навіть на випадок припинення всякого довозу. Завдяки збірці металів запаси металів так зросли, що видержимо війну без огляду на те, як довго вона тревала б. До того слід додати велитенські можливості з використання непроглядної воєнної добичі і занятих просторів. Німеччина та Італія начислюють коло 200 міліонів людей, з яких лише 130 міліонів дає вояків тоді, як понад 70 міліонів працює виключно в господарській ділянці. Тому тепер нічого нам не загрожує. Також прохарчування забезпечене на ввесь час війни завдяки відповідним розпорядкам. Німецький нарід, завдяки націонал-соціялістичному вихованні, не пішов на цю війну з поверховним гурра-патріотизмом, але з фанатичною повагою раси, що знає свою долю, яка ждала б його на випадок програної.

ВЗАЄМИНИ МІЖ БЕРЛІНОМ І МОСКВОЮ

Останні надії анґлійських політиків на нові ускладнення, що їх вони сподіються, викликати завдяки своїй зручности вже цими сподіваннями є дійсно агасферівська віра в можливість нової ворожнечі між Німеччиною і СССР. Німецько-совітські взаємини остаточно управильнені. Причина в тому, що Анґлія і Франція, при підтримці деяких малих держав, приписували Німеччині постійно експансивні наміри на теренах, що находяться поза всякими німецькими інтересами. І так можна було почути, що Німеччина хоче зайняти Україну, то знову ввійти до Фінляндії; запевнювано теж, що Румунія загрожена, а вкінці побоювалися навіть за долю Туреччини. В таких умовинах вважав я необхідним устійнити інтереси з СССР, що їх Німеччина вважає необхідним тереном для своєї майбутности і навпаки — що їх СССР уважає важними для свого істнування. **На цьому ясному розмежуванні взаїмних теренів інтересів спірається нове управильнення німецько-совітських взаємин.** Усі сподівання, що при їх здійсненні може дійти до нового совітсько-німецького напруження, є дитинними. Ані Німеччина не зробила ніодного кроку, щоб вийти поза свій терен інтересів ані теж СССР не зробила такого кроку. — Тому сподівання Анґлії довести до відтяження свого власного положення, викликати якусь кризу, спираються на фальшивих засновках, якщо йде про відношення Німеччини до СССР.

Я запевняв вас, мої посли, що ні хвилини не можу сумніватися про перемогу. Проте простягнув я своєчасно руку до згоди з Францією і з Анґлією. Одначе всі мої арґументи про недоцільність дальшого ведення цієї війни зустрінулися або з насмішками і кпинами або промовчано їх. Ще в жовтні минулого року **я не вимагав від Франції і Анґлії нічого, як лише миру. Одначе акціонарі воєнного промислу хотіли за всяку ціну дальшого ведення цієї війни. Отже мають її.** Я сам є вояком, щоб не мав зрозуміння для нещастя з такого розвитку подій. Тепер чую з Льондону лише один галас політиків, що війну треба вести далі. Не знаю, чи ці політики мають докладне зрозуміння, як виглядатиме дальший хід цієї війни. Вони заявляють, що вестимуть її далі, а якщо Анґлія згине, то вестимуть її з Канади. Я не думаю, щоб анґлійський нарід виїхав до Канади, хіба воєнні акціонарі втічуть туди. Нарід мусітиме залишитися в Анґлії і тоді напевно буде інакше дивитися в Льондоні на цю війну, ніж т. зв. провідники в Канаді.

Я не мав наміру вести війни, лише відбудувати нову націонал-соціялістичну державу з найвищою культурою. Кожний рік теперішньої війни відриває мене від цієї праці. П. Черчіль заявив недавно, що хоче війни. **Хай же мені вірить, що тоді буде знищена світова імперія, якої я немав заміру нищити ні навіть пошкодити. Дальша війна може скінчитися знищенням одного з її партнерів. Черчіль може мені вірити, що ним не буде Німеччина, лише Анґлія. Тому в цій годині почуваюсь зобовязаним перед своєю совістю звернутися щераз з покликом до розуму Анґлії.**

Не бачу ніякої причини вести далі війну і жаль мені дальших жертв.

Вкінці Фірер підкреслив, що ганьбу зперед 22. років з ліса в Компієн змазано раз на завсіди на цьому самому місці. Свою промову закінчив канц. Гітлер вшануванням памяти поляглих вояків усіх родів зброї за свободу і майбутність німецького народу і велич націонал-соціялістичної Велико-Німеччини.

Еспанія зірвала взаємини з Чіле

Еспанський уряд офіційно повідомив про зірвання дипломатичних взаємин з Чіле. Зірвання взаємин оправдує Еспанія тим, що людово-фронтівський уряд Чіле цілий час домашньої війни в Еспанії допомагав усіми засобами зрадникам еспанського народу, тобто червоним.

Дня 27. червня ц. р. на площі **в Сантьяґо в Чіле** в приняві президента Чіле, **бесідники** обидливо накинулися на **національну** Еспанію і ґен. Франка. На запит **еспанського** уряду Чіле викручувалося **з вияс**ненням. Тому і зірвано **дипломатичні взаємини.**

Анґлія під градом бомб

600 ТИСЯЧ ВОРОЖОГО ТОНАЖУ НА ДНІ МОРЯ. — ЗІСТРІЛЕНО 27 ВОРОЖИХ ЛІТАКІВ НАЙНОВІШОГО ТИПУ. — НЕВДАЧНИЙ НАЛЕТ АНҐЛІЙСЬКИХ БОМБОВИКІВ НА НІМЕЧЧИНУ.

Берлін, 22. 7. Начальна команда німецької армії подає, що дня 19. ц. м. один німецький підводний човен затопив 31.300 ворожого тонажу. Другий підводний човен вспів затопити англійський озброєний корабель, що плив під сильною охороною. — Одночасно затоплено 4 торговельні кораблі 14.000 тон містоти, а 12 кораблів і два підводні судна важко ушкоджено.

Німецька протилетунська артилерія внеможливила англійським літакам нічний налет на Німеччину, зістрілюючи при цьому 3 літаки. Два німецькі літаки не вернулися.

Знову ж в суботу 20 ц. м. один німецький підводний човен затопив 24.700 тон містоти ворожих кораблів. Боєві ескадри літаків атакували в полудневій Англії і Шкотії електричні заведення, різні склади, пристані, магазини военного приладдя, летунські майдани і позиції протилетунської артилерії.

Крім того бомбардовано воєнні кораблі біля полудневих берегів Англії. Затоплено один торговельний корабель 5000 тон містоти. Три кораблі й один контрторпедовець ушкоджено. Одночасно німецькі літаки зістрілили над Каналом Ля Манш 15 анґлійських літаків в тому 12 типу »Дефіянт«, а 3 типу »Спітсфайр«. Німецькі літаки не мали ніяких шкід. У дальшому бою зістрілено ще 6 анґлійських літаків. Ворожі літаки скинули в ночі з 20. ц. м. на 21. кілька бомб на території західної і північної Німеччини, вбиваючи декілька цивільних осіб. Підчас того налету зістрілено 5 ворожих бомбовиків.

Загальні втрати ворога 27 літаків. Три німецькі літаки не вернулися.

Італійсько-анґлійський бій коло Крети

Рим, 22. 7. Головна команда італійської армії подає, що одна ескадра італійських літаків долетіла до летунської бази в Ґібральтарі й успішно збомбардувала арсенал та інші військові обєкти. Одночасно затоплено на Середземному Морю вороже підводне судно. Біля сицилійського каналу ушкоджено важко анґлійський корабель. У суботу 20 ц. м. дійшло біля Крети до завзятого тригодинного бою між італійськими та англійськими кораблями. Не зважаючи на велику перевагу ворога італійці перемогли, причому анґлійці затопили італійський кружляк »Вартоломео Колеоні«.

Італійські літакі бомбардували ворожі морські сили, трапляючи цільно в кружляки. Один корабель згорів. Всі італійські літаки вернулися.

В ночі 20. ц. м. італійські літаки бомбардували пристані торпедовців на Мальті. У північній Африці зістрілено один ворожий літак.

У Східній Африці італійські літаки бомбардували летунську базу Буна в Кенії і летунську та морську базу в Бербера.

Один італійський літак не вернувся.

—o—

Розмова Гітлєра з ґр. Чяно

Як відомо італійський міністр закордонних справ ґр. Чяно вдруге прибув минулої пятниці до Берліна.

У суботу прийняв Гітлер на авдієнції ґр. Чяна і відбув із ним довшу розмову. В часі тієї розмови був приявний мін. Рібентроп, італійський амб. Альфієрі та німецький амбасадор у Римі фон Макензен.

Крім того ґр. Чяно відвідав заступника Гітлера Рудольфа Гесса.

Марш. Ґерінґ гостив ґр. Чяна у себе, в Курінгалю. На тому прийняті були між іншими — італійський амбасадор у Берліні Альфієрі з дружиною та амб. Макензен.

Суботу вечором ґр. Чяно виїхав з Берліна до Італії. На залізничному двірці прощав ґр. Чяна мін. Рібентроп та італійський амбасадор Альфієрі.

Треба пригадати, що перед гостиною ґр. Чяна у Берліні часописи згадували, що він вибирається до Москви.

—o—

Заява князя Коное про майбутню політику Японії

Токіо, 22. 7. Після закінчення конференції нового премієра японського уряду князя Коное з міністрами, премієр склав представникам преси заяву, в якій сказав між іншими ось що:

„Не можу подати змісту конференції з ґен. Тойо, віцеадміралом Йошідою й Мацуокою. Одначе впевняю вас, що на цій конференції осягнено повне порозуміння щодо основ політики Японії.

Ми говорили, щоб закінчувати війну в Китаю і скріпити вісь, що лучить Японію з Німеччиною й Італією.

Крім того ми говорили про взаємини з Анґлією, Америкою і Совітами. Далі обговорено й узгіднено співпрацю між армією і політичними чинниками."

—o—

Військова служба у Мадярщині триватиме три роки

Будапешт, 21. 7. У Будапешті проголошено закон про продовження речинця військової служби з 2-ох — на три роки. Зокрема управильнено вишкіл резервових старшин. Вояки, що покінчили активну службу обовязані відбути 20-тижневі вправи в шістьох речинцях.

—o—

Відповідь Франції у Льондоні

Аґенція Аваса подає з Віші, що французький міністр закордонних справ Бодуен заявив представникам закордонної преси, що французький уряд рішив зірвати дипльоматичні взаємини з Анґлією. Тому теж дипльоматичний представник Франції у Льондоні відвідав 8 ц. м. льорда Галіфакса і зясував йому причини зірвання взаємин. Льорд Галіфакс виявив бажання привернути нормальні взаємини між обидвома державами. Одначе французький уряд відповів, що це можливе під такою умовою: Анґлія зверне сконфісковані безправно французькі кораблі та дасть повне відшкодування за втрати в Орані.

Одначе анґлійський уряд не виявляє охоти звільнити французькі кораблі. Таким чином Франція дала Анґлії гідну відповідь за її напад в Орані.

—o—

ГІТЛЄР ДАВ ҐЕН. ФРАНКОВІ ОРДЕР НІМЕЦЬКОГО ВІРЛА.

Берлін, 19. 7. З нагоди національного свята Еспанії канц. Гітлер удекорував еспанського шефа держави ґенерала Франка великим хрестом і золотим ордером німецького вірла.

—o—

ДЕМАРШ БОЛГАРІЇ У БУКАРЕШТІ З ПРИВОДУ ПРИСУДІВ У ДОБРУДЖІ.

Букарешт, 21. 7. Болгарський посол у Букарешті склав міністрові закордонних справ Мануїлескові демарш болгарського уряду з приводу присудів на болгарів у Добруджі. У демарші сказано, що румунська влада арештувала в Добруджі багато визначних болгарів. Знову ж військо мало переведи масові реквізиції, так що болгари в Добруджі не мають змоги зібрати збіжжя з піль.

Міністр Мануїлеску приобіцяв перевести в тій справі слідство.

—o—

НОРМАЛЬНЕ ЖИТТЯ НА МАДЯРЩИНІ.

Букарешт, 19. 7. Від середи почалося знову нормальне життя у Будапешті, що від початку мобілізації було припинилось. Комунікація у столиці відбувається правильно. Також урядовці можуть продовжувати свої відпустки. Щоправда то демобілізація армії ще не почалася проте життя в краю та праця наладнуються.

—o—

ЗВІЛЬНЕННЯ БЕЛЬҐІЙСЬКИХ ПОЛОНЕНИХ.

Поворот до батьківщини.

Брюсель, 22. 7. Бельґійський часопис »Брюсселер Цайтунґ« повідомляє, що Гітлєр казав звільнити з німецького полону всіх бельґійських вояків, з вимком старшин активної служби і резервістів. Небаром звільнять теж бельґійських пionірів, що заняті при праці в підмінованих частинах моря.

Перші транспорти полонених бельґійських вояків із Німеччини вже приготовані до відїзду. Деякі частини вже приїхали до Бельґії.

—o—

ГОЛЯНДСЬКІ СОЦІЯЛІСТИ МАЮТЬ КОМІСАРЯ.

Гаґа, 22. 7. Німецький комісар на окупованій голяндській території, Цайс Інкварт, назначив голяндським соціялістам і комуністам комісарську управу. Комісарем комуністичної партії у Голяндії став відомий провідник голяндських націоналістів Рост ван Моккінґен.

Річ у тому, що ці марксівські підбехтувачі в Голяндії вели протинімецьку роботу, комісар положить кінець цій роботі і забезпечить майно комуністичної та соціялістичної партії.

—o—

ЛИТОВЦІВ ВИВОЗЯТЬ У ГЛИБ СОВІТІВ.

Ковно, 21. 7. Б. литовський премієр Меркіс намагався втекти із Литви за кордон, та його схопили у пристані в Ризі й враз із б. литовським міністром внутрішніх справ Урбшісом, їхньою ріднею вивезено у глиб СССР. Водночас вивезено багато інших визначних литовців.

—o—

БАЛТІЙСЬКА СОВІТСЬКА РЕСПУБЛИКА.

Ковно, 21. 7. Політичні круги переконані, що три бельґійські держави — Литва, Латвія й Естонія створять одну балтійську совітську республику. На днях парляменти згаданих держав проголосять створення такої республики, бо це відповідає Совітам. Годиться відмітити, що ці три держави матимуть громадську й культурну самоуправу.

—o—

ПРОТИАНҐЛІЙСЬКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ У БЕЙРУТІ.

Зі Сирії наспіли вістки, що бомбардування Гайфи викликало серед арабів протианґлійські настрої. У Бейруті та в інших містах відбуваються протианґлійські демонстрації.

З голосів преси.

Про нові ідеї, практику та Рузвельта

У »Франкфуртер Цайтунг« з 15. ц. м. була на першому місці обширна стаття п. н. »Америка обвантажена ідеями«. Стаття дає перегляд найбільш маркантних актуальних течій в Америці, при чому має на увазі не тільки самі Сполучені Держави Півн. Америки, але саме цілу Америку, хоч — очевидно — зацікавлення всього світу зосереджене сьогодні головно на Спол. Державах, зокрема на політиці Рузвельта.

Автор звертає увагу на характеристичну риску американців, які свій гін до інтересів та практицизму лучать з замилуванням до ідей та теорій. „Ідеї служать часто на те, щоб скривати менше ідеальні думки та діла."

„Є два роди ідей, які нічого не вартні: одні, що їх ставлять з цілою рішучістю, але нічого не роблять, щоб їх реалізувати, та другі, яких при найкращій волі реалізувати б не можна. Обидва роди є типові однаково для англьо-саксонців, що й для американців«.

Тут автор конкретно вичислює політичні гасла, що ними оперує Рузвельт, кидаючи їх у пропаґандивних цілях у маси у формі високих ідеалів, що їх треба боронити: „демократія і свобода, свобода преси, думки, реліґії, свобода господарства в краю та між краями, мир і розброєння, справедливість, загальний добробут і багато інших подібних". Тут автор запитує, що Рузвельт вдіяв, щоб ті ідеали реалізувати за свого урядування та як виглядає нинішня північно-американська дійсність.

Найбільш живучою є ще ідея т. зв. доктрини Монроа, хоч вона вже 120 літ стара: вона має все ж політичний сенс, скріплений ще досвідом, що його принесла світова війна, в якій през. Вільсон ту доктрину зламав. Сенс тієї доктрини вияснив недавно Адольф Гітлер у формулі: Америка для американців, Европа для европейців. Теоретично займає тепер американців думка, що буде з т. зв. новим порядком світа, якщо він заторкне й американську смугу впливів, чи пак ввійде в територіяльний американський засяг. Практично справа набрала актуальности з нагоди англійської бльокади французької Мартиніки. Американці заповіли тоді, що не згодяться на зміну »статус кво«, чим (у даному випадку) зайняли становище протианґлійське. Через те немов автоматично насувається в Америці питання, чи самому не брати б участи у поділі дібр, що їх можна б поділити внаслідку цієї війни! З другого боку йдуть заходи знайти кладку поміж доктриною Монроа та великобритійськими інтересами. Для цього служить саме ідея-проект панамериканського бльоку під проводом та контролею Сполучених Держав. В анґлійській інтерпретації він мав би стати новим фронтом проти Европи, яку репрезентувала б Німеччина. Коли анґлійці втратили свого ліґово-женевського коника, пробували творити »фронт мира«, потім мобілізувати »ввесь світ« під своєю кермою; тепер має служити їм »панамериканська« концепція, до якої анґлійці зачеплюються своїм канадійським якором.

»„Однак американці, які складаються не лише з непоправних ґерманожерів та до яких належать не лише мешканці північної Америки, але й мексиканці, бразилійці, арґентійці і т.д., ледви чи схотять на постійне глядіти на свій край так, як того хотіли б англійці, себто, як на заприсяженого ворога Европи, особливо Німеччини й Італії. Байдуже, як складається будуччина західної півкулі: ледви, чи міг би повстати єдиний протиевропейський фронт. Таксамо годі уявити собі, щоб навіть край Рузвельта вирікся корисного для нього товарообміну в Европою тільки тому, що Вінстон Черчіль хотів війни та програв її. Американці є саме не тільки винахідчиками та носіями ідей, що їх використовують для своєї гри політики та якими захоплюються людці, які не здають собі справи з політичної гри, але це практичні люди й купці. Коли вони побачать, що з Европи дійсно не грозить їм ніяка небезпека та коли вони ствердять, що ми таксамо совісно шануємо доктрину Монроа як бажаємо собі, шоб вона дозволила істнувати паралельній европейській доктрині, та коли вони будуть примушені признати, що Европа після виграної держав осі розквітає і дає змогу Америці краще торгувати, ніж раніше, та коли врешті вони переконаються, що Европа на випадок потреби могла б зректися американських дарів, — то напевне тоді відізветься та частина американського духа, яку ми більше шануємо від американських ідеольоґів: здоровий людський розум мешканців нового світу«.

Тайна номінації кн. Віндсору

Усі німецькі часописи живо цікавилися ходом конґресу демократичної партії у Чікаґо, подаючи преріжні подробиці зпоза кулісів нарад, гри Рузвельтових приятелів, боротьби між кандидатами на президента та віцепрезидента і т. п. З моментом проголошення кандидатури Рузвельта, що було згори річчю ясною, всі ці інформації та міркування тратять на актуальности. Зате у повені тих звісток виловили ми одну, яка, здається, зацікавить читача з уваги на звязок, що його інформатор німецької »Франкфуртер Цайтунґ« у телеґрамі з Вашинґтону з. 13. ц. м. встановляє поміж сензаційною номінацією кол. анґл. короля Едварда VIII. (кн. Віндсора) на ґубернатора далекого маленького острівця Багами та поміж теперішньою виборчою гарячкою у Сполучених Державах. З тієї телеґрами виходило б, що те призначення зовсім не є деґрадацією кн. Віндсора, тільки дипльоматичним анґлійським ходом для позискання собі американських симпатій.

» „Пропаґандистична боротьба за американські симпатії, яка йде тепер з ужиттям усіх засобів, знайшла свій вислів також у призначенні князя Віндсора ґубернатором Багами, британської ґрупи острівців недалеко Фльориди, куди часто їздять американські туристи. Тут (себто у Вашинґтоні — прим. Ред.) бачать у тому акті пропаґандивний трік, який має довести до того, щоб улегчити популярному в Америці князю контакт з американцями.. Може навіть, гадають тут, має це перешкодити, щоб американці заняли зі стратеґічних причин анґлійські острови західніх Індій. Деякі познаки вказують на те, що щось таке є у пляні, та й панамериканська конференція у Гаванні, яка має порушити проблему мандату для кольоніяльних посілостей західніх держав в Америці, прийме мабуть у цій справі деякі постанови«.

Вказівки для всіх, що пересилають гроші до „Українського Видавництва" у Кракові.

Пригадуємо, що при пересилці грошей в краю треба все зазначувати на чекові чи переказі **на що** призначені гроші. А саме: на відворотній стороні чека чи переказу (відтинка) написати: На „Краківські Вісті", або: На „Ілюстровані Вісті", або: На „Малі Друзі", чи, врешті, на щось інше. Це **обовязкове**, бо без цього виразного зазначення, не знаємо, як ці гроші вжити й не можемо полагодити замовлення.

Хто посилає гроші нашими поштовими чеками для **інших** видавництв, чи установ (наприклад: В-во „Пробоєм" у Празі, „Український Технічно-Господарський Інститут" у Подєбрадах і т. п.), повинен зазначити на чекові **тільки назву установи чи фірми**, для кого призначені ці гроші, а **їх повідомити окремим письмом, на що призначені ці гроші**. Бо наше Видавництна що призначені ці гроші. Наше Видавництво буде повідомляти дотичні установи лише про висоту **а не буде повідомляти на що призначені гроші**.

Хто платить передплату за часописи або на книжки чи оголошення в Німеччині і Протектораті Ч. і М. чужими чеками для нашого Видавництва (наприклад чеком УНО, „Наступу", „Пробоєм" і т. п.) — повинен на чекові чи переказі виразно й докладно написати, що це гроші для нашого Видавництва і на що чи для кого призначені. Щоби ж цю справу, що про неї розходиться, наше Видавництво могло скоро поладнати — треба написати до нас окреме письмо (воно доходить скорше від переказів і чеків), коли, де й скільки та на що вислано для нас грошей.

Хто замовляє книжки повинен відразу висилати цілу належність, а бажані книжки виписати на відтинку чека чи переказу. Коли ж там мало місця — написати замовлення в окремому письмі, а на відтинку зазначити: „На книжки. Замовлення в листі". Книжки можна також замовляти за післяплатою. Але при замовленні треба вислати нам бодай 1/4 частину належности. Решту платить замовляючий при відборі посилки на пошті.

При замовленні **оголошень** треба обрахувати собі величину оголошення (коли це має бути оголошення в рямках) або кількість слів (коли це т. зв. „дрібне оголошення") згідно з цінником, що є на останній сторінці „Краківських Вістей" і цю належність вислати до Видавництва, написавши на відтинку зміст (слова) оголошення та коли й де його вмістити: чи в рямках, чи в дрібних оголошеннях. Коли ж зміст оголошення висилаєте окремо, в листі, чи на картці, то на чековому відтинку обовязково зазначіть: „На оголошення — текст висилаю окремо".

НАЙВАЖНІШЕ!

ПРИ ВСІХ ҐРОШОВИХ ПОСИЛКАХ І ПИСЬМАХ ТРЕБА ЗАВЖДИ ПОДАВАТИ ДОКЛАДНУ Й ВИРАЗНУ АДРЕСУ. ЦЕ ВІДНОСИТЬСЯ ПЕРЕДУСІМ ДО АДРЕС З НІМЕЧЧИНИ. ДУЖЕ ЧАСТО ТРАПЛЯЄТЬСЯ, ЩО ЧЕРЕЗ НЕТОЧНУ ЧИ НЕВИРАЗНУ АДРЕСУ — МИ НЕ МОЖЕМО ВИКОНАТИ ЗАМОВЛЕННЯ, ХОЧ ОТРИМАЛИ НА ЦЕ ГРОШІ.

ТО Ж ПРОСИМО ЗЕМЛЯКІВ РОБИТИ ТАК: ХТО НЕ МАЄ ВИРАЗНОГО ПИСЬМА АБО ДОБРЕ НЕ ЗНАЄ НІМЕЦЬКОЇ АЗБУКИ — ХАЙ ПИШЕ АДРЕСУ ДРУКУЮЧИ БУКВИ. ЦЕ МОЖНА СКОРІШЕ ВІДЧИТАТИ.

ХТО Ж НЕ ЗНАЄ ДОКЛАДНО АДРЕСИ, ЧИ НЕ ЗНАЄ ПОВНОЇ АДРЕСИ ТІЄЇ МІСЦЕВОСТИ, ДЕ ВІН Є — ХАЙ ПОПРОСИТЬ МІСЦЕВОГО ГРОМАДЯНИНА - НІМЦЯ, ЩОБИ ЙОМУ НАПИСАВ ДОКЛАДНУ Й ВИРАЗНУ АДРЕСУ, АБО ХАЙ ЦЕ ЗРОБИТЬ У ПОШТОВОМУ УРЯДІ.

ХТО ЗМІНЯЄ СВОЮ АДРЕСУ ПОВИНЕН ОБОВЯЗКОВО ПОДАТИ ПОПЕРЕДНЮ АДРЕСУ. ІНАКШЕ ЗМІНИ НЕ ЗМОЖЕМО ЗРОБИТИ.

ШАНОВНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ Й ЧИТАЧІ!

ВСЕ ТЕ, ПРО ЩО ВАС ПРОСИМО В ЦИХ ВКАЗІВКАХ, МАЄ НА УВАЗІ Й НА МЕТІ В ПЕРШУ ЧЕРГУ Й ТІЛЬКИ ВАШУ СПРАВУ Й ВАШ ІНТЕРЕС! ВИ ПОСИЛАЄТЕ ГРОШІ — ХОЧЕТЕ МАТИ НЕГАЙНО ПОЛАДНАНЕ ЗАМОВЛЕННЯ! АЛЕ, КОЛИ НЕ ВИПОВНЮЄТЕ ВСЬОГО ТАК, ЯК ЦЕ МИ ВАМ ОСЬ ТУТ ЗЯСОВУЄМО — ДАРЕМНІ ВАШІ БАЖАННЯ. ВСЕ СПІЗНЮЄТЬСЯ НЕ З НАШОЇ ВИНИ, А ТІЛЬКИ ТОМУ, ЩО ВИ САМІ НЕ ЗРОБИЛИ ТОГО, ЩО, КРІМ ГРОШЕЙ, МАЄ ТАКОЖ ВЕЛИКЕ ЗНАЧІННЯ, ВПИСАТИ ДОКЛАДНУ Й ЧИТКУ АДРЕСУ І ЗАЗНАЧИТИ, НА ЩО ПРИЗНАЧЕНІ ГРОШІ. А САМЕ НА ТЕ Й ЗВЕРТАЄМО ВАШУ УВАГУ.

„УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО"
Краків.

З українського життя у Протектораті

УКРАЇНЦІ ПРАГИ — ШЕВЧЕНКОВІ

Минулими роками українська еміграція у Празі уладжувала майже кожнього року репрезентаційне свято Шевченка. Так було ще й минулого року. За те цього року такого спільного свята не відбуто. І так 17. березня ц. р. УНО уладило доволі величаве свято Шевченка. Велику салю »Мештянської Беседи« заповнило українське громадянство майже вщерть. Переважала молодь, але було теж доволі старшого громадянства. Програма була дбайливо приготована і добре виконана, а академічний хор, зміцнений деякими кращими силами українського церковного хору, колишнього хору »Просвіти«, не робив враження імпровізованого і під вправною рукою диріґента проф. Петрівського вивязався в усіх своїх точках дуже добре зі свого завдання, хоча час підготови був короткий. Лише святочна промова не зовсім відповідала поваві хвилини.

Два тижні пізніше влаштувала свято Шевченка також Українська Громада. Хоч програма була скромна і лише частина українського церковного хору виступила на святі — свято відбулося в бадьорому настрою. Невеличка саля »Народнього Дому« на Кор. Виноградах заповнило старше громадянство, а молоді було дуже незначне число, бо вона майже вся зорґанізована в УНО.

Хоч гарно тут і там плили пісні, добре випали декламації всежтаки було б побажаним, щоб прийшов час і у Празі, й усюди, де лише живуть українці, щоб усі національні всеукраїнські свята влаштовано спільно, а не кожна орґанізація окремо.

Роковини 22. січня і свято Крут відсвяткували обі орґанізації теж окремо.

ВШАНУВАННЯ ПАМЯТИ ПОЛЯГЛИХ У ПРАЗІ

В січні ц. р. вшанували память героїв зпід Крут і УНО й Українська Громада. УНО та Академічна Громада влаштували також жалібну академію в память Ольги Басарабової.

Заходом Українського Церковного Хору відправлено панахиду в роковини Карпатської України 10. березня ц. р. за поляглих героїв у боях за Карп. Україну, а 5. травня ц. р. відправлено панахиду за жертви оборони Батьківщини: дир. школи Дмитра Остапчука, кооператора інж. Миколи Литвицького, учит. Павла Волощука — з Вел. Бичкова, купця, абсольвента фільософії Ілька Ващишина, учит. Дмитра Митровича, студ. Ол. Блиста — з Хусту, д-ра Якова Завальницького, д-ра Степана Фіґуру з Волового, посла до першого сойму Карпатської України і поета Івана Ґриґу з Нижніх Верецьких та інших, які згинули геройською смертю.

Дня 26. травня ц. р. відправлено панахиду у православній церкві за отамана Симона Петлюру. Співав Український Церковний Хор під управою дир. А. Буркацького, а вечором УНО вшанувало память полк. Євгена Коновальця та отам. Симона Петлюри жалібною академією, де виголошено відповідний реферат про обох великих вождів. Співав академічний хор, зміцнений деякими членами Українського Церковного Хору. Тут і там зібралося українське громадянство і молодь у великому числі. При цій нагоді слід також згадати, що свого часу українське громадянство віддало також належну пошану участю в похоронах і жалібних академіях в честь проф. О. С. Бочковського, проф. Софії Русової і письменника та поета Спірідона Черкасенка. Особливо численну участь взяло українське громадянство в похоронах проф. О. Бочковського та проф. С. Русової. Тлінні останки С. Черкасенка спочили біля православної каплиці на Ольшанському цвинтарі, а С. Бочковського і С. Русової, як і сотника летунства УГА Василя Костіва спалено у крематорії.

УКРАЇНСЬКА ЦЕРКВА І ТЕАТРАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО У ПРАЗІ

По припиненні діяльности т-ва »Просвіти« її хор та Український Церковний Хор перебрав на себе обовязок продовжувати театральну і концертову працю. Диріґентом хору є дир. А. Буркацький, а його помічниками п-ні Гуменюкова і проф. Самойлович. Цей хор уже раніше почав свої виступи на співаних Службах Божих, чим притягнув не лише ширші круги нашого громадянства, але і багато чужинців до відвідин церкви кожної неділі. Головою хору є п. Ставроський, а секретарем і адміністратором невтомний інж. П. Красноніс, який має головну заслугу в улаштуванні всіх виступів хору. І так концерт колядок і щедрівок стягнув до салі Т-ва Інжинірів велике число своїх і чужих і 15. січня ц. р. повторено його в радіо.

Дня 10. березня ц. р. Український Церковний Хор і Драматичний Гурток в роковини події на рідних землях влаштували виставу драми през. о. д-ра А. Волошина »Фабіоля« у великій салі »Мештянської Беседи«. Її повторено опісля для молоді української ґімназії в Модржанах. Знаменито відіграли свої ролі п-ні інж. Стадникова, п-ні Біла та інж. Тупик. Не залишилася теж за ними і п-на Маруся Ігнатишинівна.

Дня 16. березня ц. р. в 61-ші роковини уродин пана президента Карпатської України о. д-ра А. Волошина відбулася в його честь святочна академія в українській ґімназії в Модржанах, а 17. березня ц. р. відслужено в греко-католицькій церкві Службу Божу в його намірenні.

У страстний четвер 25. квітня ц. р. вечером відспівав хор гарно псальми у греко-кат. церкві, а принагідно зібраний другий хор під управою відомої диріґентки проф. С. Щуровської-Росеневичевої відспівав псальми у православній церкві. В суботу опівночі у греко-кат. церкві співав один хор Всенощню, а другий хор у правосл. церкві Всенощню і негайно після того Службу Божу. В обох церквах зібралося значне число вірних.

На Великдень 28 квітня ц. р. в 10-ій год. відбулася святочна Служба Божа, яку відправляв дир. о. В. Лар в асисті двох священиків, а співав хор. У церкві був приявний пан президент о. д-р А. Волошин зі своїми найближчими співробітниками, представники чеського духовенства, декілька чеських богословів і багато нашого громадянства та чужинців, яких кожної неділі притягає просто з вулиці прегарний спів хору.

СПІЛЬНЕ СВЯЧЕНЕ

По Службі Божій зійшлося около 400 осіб до великої салі »Меркур« на спільне свячене. Коли українській греко-кат. церкві не пощастило зібрати всіх українців на святий вечір через вузький патріотизм деяких осіб, а дві, чи навіть три святочні вечері не дали учасникам ніякого вдоволення, то кожний був радий, що греко-кат. церква дала почин до спільного свяченого, яке численно зголосилися старші і молодші. На свячене прибув пан президент о. д-р А. Волошин зі своїми співробітниками, від консисторії приятель українців о. кан. Швец, ґен. М. Омельнович-Павленко з колишніми старшинами і вояками, які серед щоденньої важкої умової, чи фізичної праці навіть цілими роками не мають змоги побачитися, далі і робітники, підприємці і студенти та спільно засіли за накритими столами. Дир. о. В. Лар посвятив сніди та привитав визначних гостей і все зібране громадянство. З черги промовив пан президент зясувавши кількома словами важливість хвилини, висловив надію на кращі часи і побажання сповнення надій правдивого воскресення нашої Правди і побажав щастя для всіх. При милій товариській гутірці, переплітаній співами воскресних і народніх пісень, провели приявні понад дві години і поволеньки нерадо відходили додому. Мило було бачити всіх при спільній гутірці.

Того самого дня відправив богослуження о. ректор Калинець у Мор. Остраві, а о. протоігумен Решетило у Брні, де відбулися спільне свячене.

В понеділок 29. квітня ц. р. вже були у Празі о. протоігумен Решетило й о. ректор Калинець і тут спільно з дир. о. Ларом відправили Службу Божу, яку передавало радіовисильня у Празі. В хорі співали солісти д-р О. Самойлович, п-ні О. Мільфайтова і С. Гриценкова. Дириґував дир. А. Буркацький.

Дня 1. травня ц. р. відбувся в театральній салі »Умелецкої Беседи« концерт веснянок і великодніх пісень, що приніс вповні матеріяльний, а головно моральний успіх. Між гостями були колишній перший віцеґубернатор Карпатської України п. Еренфельд. канонік о. Швец і багато інших. Жаль, що саля не помістила всіх гостей і багато громадян з браку місця мусіло вернутися додому. Це найкращийдоказ, якою популярністю і симпатією втішається цей хор під проводом дир. А. Буркацького. Тому дивно, що є особи, які бажали б його розбити на два, очевидно слабші, хори при УНО та Українській Громаді, коли він так гарно виконує службу всьому українському громадянству і поширює добру славу українського імени між чужинцями.

Цей концерт повторено опісля в українській ґімназії у Модржанах для молоді і батьків, куди завитав також пан през. о. д-р Волошин що ввесь час дуже опікується шкільною молодю.

В неділю 19. червня ц. р. приїхав з Кромерижа до Брна протоігумен о. С. Решетило і відправив Службу Божу, на якій співав хор під орудою д-ра Франтика, що від Шевченківського свята вже майже правильно сходиться на проби співу.

У Празі співає український хор постійно кожньої неділі в церкві св. Климента, яку перероблено вже раніше доданням іконостасу. Церква приміщується у Празі І., Карлова вул. ч. 1 (біля Карлового моста).

Греко-католицькі богослуження відбуються неправильно в деякі неділі в Брні з хором, куди у вільний час доїзджає протоігумен ЧСВВ о. Ст. Решетило, з Кромерижа, а до Моравської Остави доїзджає з Оломовця ректор о. Калинець, який був професором на богословському факультеті для питомців з Карпатської України перед приходом туди мадярів. В Оломовці богослуження відбуваються правильно кожньої неділі, що їх відправляють професори і питомці богословія ЧСВВ.

Наука й освіта у Празі

З приходом до Праги проф. д-ра Івана Панькевича вже осінню минулого року почалася праця над українським словарем. На запросини проф. Панькевича приходять постійно кілька разів тижнево професори, вчителі, урядовці та інші еміґранти з Карпатської України і помагають у цій важній праці.

Педагоґічні курси.

Коли старі еміґранти давно покінчили студії, чи курси і в більшості десь уже працюють, нові еміґранти, що їх не прийняли до чеської служби і не відїхали на працю до Німеччини, а користають з 50% своєї колишньої платні, не дармують і ходять на всякі курси, що їх улаштовують здебільша при українському університеті.

І так 12. квітня ц. р. почався педаґоґічний курс при значній участи слухачів інавґураційним викладом декана фільософічного факультету през. о. д-ра А. Волошина. Курс відбувається і дальше майже правильно під проводом проф. Л. Білецького, якщо є лише вільна викладова саля.

Матуральний курс.

Заходом освітної секції при УНО під проводом інж. П. Красноноса на загальне домагання кандидатів головно еміґрантів з Карпатської України, виєднано в травні ц. р. дозвіл на матуральний курс, якого управителем є проф. Іваненко. Знайшовся теж відповідний склад професорів та абітурієнтів, яких поділено на три ґрупи. Є лише трудноші з викладовими салями.

Освітні виклади.

Вже перед роком по відновленні діяльности т-ва »Просвіти« почалися і відбуваються кожньої неділі виклади на різні теми: з історії, загальної науки, господарства, літератури, техніки, виховання і т. п. Слухачами є здебільша робітники і робітниці - служниці з Карпатської України, частинно з інших земель, але не бракує тут і інтеліґенції. Ці виклади почали: інж. Скидан, Красноніс, д-р Вагилевич, Олексенко, а пізніше прийшли ще д-р Камінський і Володимирів, проф. Приходько, Вайда. інсп. Полянський, інж. Ліневичева, студенти: Лукач, Гарасевич та інші. Найбільшу популярність здобули собі д-р Вагилевич, Камінський і Володимирів. Слухачів буває звичайно 70—120. По формальному припиненні діяльности т-ва »Просвіти« продовжує цю культурно-освітню працю освітня секція при УНО.

Орґанізаційна праця.

По ліквідації численних орґанізацій різного характеру дозволила влада в Протектораті на дві головні орґанізації, які мають своїм членам давати правну пораду, соціяльну опіку і частинно духову поживу. Такими орґанізаціями є УНО та Українська Громада, а зі станових орґанізацій залишилася Українська Академічна Громада та Українське Лікарське Товариство. Т-во Українських Інжинірів з невідомих загалові причин перестало істнувати.

З цих орґанізацій найбільш рухливим є УНО, яке зимою відбуло перші загальні збори, на яких зложено звіт з підготовної праці. За той час усунено багато недомагань і хиб попередньої орґанізації, якої діяльність УНО продовжує та опрацьовано плян праці на майбутнє. З причини не зовсім відповідного добору осіб та деякі формальні недомагання в їх виборі назначено на день 21. квітня ц. р. надзвичайні загальні збори філії УНО у Празі під проводом представника на Протекторат Богдана Кравцева, на яких вибрано управу у такому складі: голова — інж. Д. Оснач, перший заступник голови — В. Забавський, другий заступник голови — полк. інж. Ю. Дзюбенко, секретар — фах. учит. М. Вайда, скарбник — М. Якубовський; члени управи: І. Жарський, В. Кунда. Ревізійна комісія: голова — інсп. І. Островершенко, члени: проф. Л. Білецький, проф. Г. Калюжинський. Суд чести: голова — проф. Р. Лісовський, члени: суддя Т. Яворський, Улас Самчук.

Філії УНО є теж у Кральовій Градці, Брні, Ольомовці й Літніку Моравї, де є більші гурти українців. Про інші орґанізації напишемо пізніше.

О-ко.

СВЯТО МОГИЛ У ПРАЗІ

Рік-річно українці у Празі сходяться на могили, щоб бути присутніми на панахиді за поляглих, щоб згадати могили Тих, які склали свої голови в обороні Батьківщині. Інші могили розсіяні по цілій українській землі. Дня 23. червня ц. р. заходом філії УНО у Празі відбулася панахида на могилах Олшанського цвинтаря у Празі. Панахиду відслужив український місцевий парох дир. о. Василь Лар. Промову виголосив д-р Микола Ґалаґан. Гарно співав праський український церковний хор під проводом Буркацького. По скінченні панахиди всі присутні відспівали гимн: »Ще не вмерла Україна...« На цвинтарі зібралося не зважаючи на дощ багато українців, щоби спомянути Тих, які своє життя віддали за волю Батьківщини.

В РОКОВИНИ ПАРИСЬКОЇ І РОТЕРДАМСЬКОЇ ТРАҐЕДІЇ У ПРАЗІ

В роковини париської і ротердамської траґедії відбулася академія заходом філії УНО у Празі 26. травня ц. р. До салі »Унітарія« зійшлись українці з Праги та ученики української ґімназії в Модржанах біля Праги. Вступне слово виголосив голова філії інж. Дмитро Оснач. Довший реферат про париську і ротердамську траґедію виголосив секретар дир. Микола Вайда. Вірш Юрія Липи: »Святий Юрій« деклямувала Д. Макаренко, Лисенка: »Слово о полку Ігоря« відспівав хор Академічної Громади, вірш Маланюка віддеклямувала Г. Дехівна, пісні »Жовто-блакитний стяг над нами має« відспівав хор; Маланюка »На літопису незатертім« віддеклямувала Герасевич. На закінчення відспівали присутні нац. гимн. Декорацію сцени зробив М. Михалевич. Ось так праські українці віддали честь жертвам париської і ротердамської траґедії.

У БРНІ

Свято Шевченка влаштував комітет під проводом п. Сигерича, що заступав УНО, а в комітеті були заступлені теж члени Української Громади. Цей відрадний факт може бути приміром для празьких українців. Одночасно він каже сподіватися, що і в інших місцевостях може прийти до того, що українці різних переконань дійдуть в загальних справах до співпраці, бо у загалу громадян є таке бажання, а перешкоди ставлять лише деякі амбітники.

УКРАЇНСЬКА ҐІМНАЗІЯ В МОДРЖАНАХ ШЕВЧЕНКОВІ

Від початку істнування української ґімназії в Модржанах біля Праги, а це вже йде друга десятка літ, її вихованки ніколи не забувають віддавати честь Тому, що найбільше причинився до двигнення поневоленої української нації в ряди культурних націй. Тому то і цього року вшановано память Т. Шевченка 9. березня у великій руханковій салі ґімназії святочним концертом, що випав незвичайно вдатно і виконанням усіх хорових точок і деклямацій. Велику заслугу в цьому вчительки співу, відомої диріґентки проф. С. Щуровської - Росіневичевої. Крім молоді і професорів явилося на святі також доволі батьків і все українське громадянство Модржан.

З українського життя

З КНЯЖОГО ГОРОДА ЯРОСЛАВА

З ініціятиви т-ва »Родина«, найстаршого українського товариства в Ярославі, в порозумінні з Українським Допомоговим Комітетом, повстав Зеленосвяточний Діловий Комітет під проводом п. Я. Андруховича та п. О. Вергуна. Цей комітет подбав про упорядкування военних могил, українських і німецьких. Найбільше праці вложили тут члени К.Л.К. Дня 14. червня ц. р. Преосв. Григорій Лакота відправив в катедрі архієрейську Службу Божу та панахиду за поляглих. В катедрі уставлено гарно прибрану символічну могилу Невідомого Стрільця з березовим хрестом, прибрану тризубом і китайкою. Почесну сторожу повнили коло цієї могили члени К. Л. К. В перших рядах перед царськими вратами засіло біля 30 б. старшин Українських Армій. Співав гарно хор під управою п. М. Дуди.

В неділю 15. червня ц. р. в 3-ій год. попол. почали сходитися з усіх сторін Ярославщини делегати з вінцями, ярославське громадянство біля церкви, звідки пішли на великий цвинтар. Там відправив панахиди перед цвинтарним хрестом о. кан. Хотинецький в асисті о. Гриневецького та о. Журавецького; опісля о. проф. Гриневецький виголосив патріотичну проповідь. На панахиду прибула делеґація місцевого Зельбстшуцу. Відтак відправлено панахиду на могилах німецьких вояків зі світової та теперішньої війни. Делеґація старшин УГА зложила прегарний вінець з жовтоблакитною лентою з написом »Ден Дойчен Гельден — Украінер«. Багато вінців зложено на могилі УСС, Михайла Ліськевича.

З великого цвинтаря вирушив величавий похід на старий цвинтар при вул. Дієціюса, де відспівано стрілецькі пісні на могилах наших стрільців, що впали підчас українсько-польської війни, Назаркевича, Дуба й Чижика. На могилі УСС Назаркевича, ремісника родом з Ярослава, ремісницька секція Укр. Доп. Комітету зложила прегарний вінець. Почесну сторожу держали члени К. Л. К.

Дня 1. червня ц. р. в год. 12-ій вполудне в салі Зольдатенгайму відбулася святочна академія в честь поляглих героїв. В ній взяли участь німецькі гості та велике число українського громадянства. Представник Українського Центрального Комітету з Кракова, культурно-освітній керманич, виголосив відповідне вступне слово про культ героїв і вагу традиції наших визвольних змагань. Мужеський і мішаний хор під орудою М. Дуди виконав низку стрілецьких пісень. На дальші точки програми складалися: тріо (фортепян— п. Витвицька-Сливинська, скрипка — п. Чижик, чельо — п. Дуда) та інсценізація помислу п. Андруховича про забуті стрілецькі могили. Національним гимном закінчено цю вдатну академію. до уладження якої найбільше причинилися: п. Андрухович, п. Витвицька-Сливинська, п. Дуда і п. Вергун.

Цього ж дня 17. червня ц. р. вечором на передмістю Ярослава, Мишталі, посвячено символічну могилу, висипану в память Борців за волю України, заходом місцевої читальні »Просвіти« на площі. В цьому посвяченні взяли участь зорганізовано члени К. Л. К. з Ярослава та багато українського громадянства Мишталів. Посвячення довершив і відповідну проповідь виголосив о. Журавецький.

—о—

СВЯТО МОГИЛ У ВАНІВЦІ

На другий день Зелених Свят 17. червня ц. р. відбулося перший раз у селі Ванівка, пов. Коросно, свято могил. Біля церкви висипано високу могилу, поставлено високий хрест і прикрашено городовими квітами. На хресті видніла таблиця: »Борцям за волю України«, по боках хреста лопотіли два жовто-блакитні прапори. На могилі жовтими та синіми квітами виложений тризуб — *дехто коло могили ще поправляє — хто це? Ванівчани!?! — Кілька хвилин перед пятою — нема ще нікого — за те з кількох сторін чути співи ванівчан з церкви, а з села чути гомін пісень.* Це з Опарівки та Бонарівки йдуть люди. І дійсно надходять гості з терневими і дубовими вінками. Могутнє і грімке: »Слава - слава...« відбивається сильним гомоном по лемківських скелях... У зразковому порядку підходять до могили і складають вінки. По панахиді о. парох оповів кількома словами про наших Героїв та візвав своїх парохіян, щоб у майбутньому не залишились у громадянській праці позаду інших сіл! — Опісля виголосив промову молодий хлопець зі сусіднього села, пригадуючи, що село Ванівка було трішки на манівцях завдяки нашим ворогам, яким залежало на роздорі українського населення, щоб могли краще панувати! — Промовець візвав до безпощадної боротьби за землю і віру, за яку полилося вже стільки крови предків наших і братів. По промові присутні відспівали ще кілька пісень і відійшли зорганізовано додому.

НОВИНКИ

КАЛЕНДАР

ЛИПЕНЬ:

23. Второк — † Антонія п.
24. Середа — кн. Ольги.

— ДРУГИЙ КООПЕРАТИВНИЙ ЗІЗД. У днях 13. і 14. липня п. р. відбувся в Ярославі другий з черги український кооперативний зїзд. Прибули представники всіх кооперативних Союзів і представники німецької влади. Докладний звіт про зїзд подамо в наступному числі.

— МЕТОДИЧНИЙ КУРС ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ. Виділ Взаїмної Помочі Українського Вчительства у Перемишлі повідомляє, що учительський вакаційний методичний курс у Нім. Перемишлі відбудеться від. 23. липня до 10. серпня п. р. у школі Бр. о. Миколая при вул. св. Івана. На курсі обговорюватимуть методику навчання всіх предметів у народній школі, а передусі: української мови, історії та рахунків. — Вписове для місцевих 20 зол., для позамісцевих перемиського повіту — 15 зол., з інших повітів 10 зол. Жінки матимуть нічліги у школі. Для мужчин подбають про нічліги, якщо приїдуть. Справа прохарчування покищо не поладнана. — За виділ: О. Кушинський.

— АБІТУРІЄНТСЬКІ КУРСИ В ХОЛМІ. На основі дозволу німецької влади урухомила Управа Української Школи в Холмі абітурієнтські курси для підготовання учнів клясичного, гуманістичного та математично-природничого ліцею до іспиту зрілости, що відбудеться по-феріях. Кандидати на цей курс можуть мати повне удержання в дівочому і хлопячому інтернаті. Зголошення приймає Дирекція — Холм. Алея Чарнецького 4.

НЕ ВІЛЬНО ПОСИЛАТИ ГРОШЕЙ В ЛИСТАХ! Звертаємо увагу, що не вільно посилати грошей в листах, бо не те тільки не дозволене, але навіть підлягає карі. Передплату належить посилати тільки чеками або звичайними переказами. Просимо не присилати грошей у листах, бо це не дозволене. Занчайних поштових значків із Німеччини теж не присилати. Ці значки тут неважні.

Адміністрація »Краківських Вістей«.

Короткі вістки

= ШЕФОМ ґенерального штабу Естонії став полк. Туїск. Досі шефом ген. штабу був ген. Яксон.

= ДАНІЯ виступила зі Женевського Союзу Народів. Уряд Данії вирішив покинути Союз Народів тому, що ця установа не має тепер ніякого значіння.

= ФІНЛЯНДСЬКИЙ УРЯД рішив відкликати військові частини з невтральної полоси на аляндських островах. Річ у тому, що з уваги на стабілізацію відносин у країні ті військові частини є тепер там зайві.

= ТАСС ЗАКИДАЄ ЧЕРЧІЛЕВІ НЕПРАВДУ. Совітська агенція ТАСС повідомляє, що вона уповажнена ствердити, що промова Черчіля у палаті громад минулого четверга в деяких місцях, які торкаються Совітів є невірна. Зокрема неправдиве те, що будьтоби Совіти порозумілися з Англією в справі Китаю. В тому стільки правди, що англійський державний секретар Батлер заявив совітському послові у Льондені, Майському, що Англія вирішила підписати з Японією договір у справі дозїзду через Бурму.

= ПРОТИЖИДІВСЬКІ РОЗПОРЯДКИ В РУМУНІЇ. Румунський міністр освіти зчеркнув державну підмогу для мойсеевого віросповідання, як теж заборонив жидам вихрещуватися.

З листів до Редакції

ВИСОКОПОВАЖАНИЙ ПАНЕ РЕДАКТОРЕ!

В одному з останніх чисел »Краківських Вістей« появилася рецензія на збірку новель Ростислава Єндика. Рецензія має заголовок »Єндикове чортовиння«, а підпис »Сновидівський«. З огляду на те, що багато людей звязує мене з тим псевдонімом, дозвольте мені, Пане Редакторе, вияснити читачам »Краківських Вістей«, що тепер не співпрацюю в ніяких часописах і що згадана рецензія не моя і підпис не мій.

Дякуючи Вам за ввічливість, залишаюся з правдивою пошаною

М. Іванейко.

Краків, 15. липня 1940.

†

Посмертні згадки

ПОХОРОНИ ДРУГОЇ ЖЕРТВИ ПОЛЬСЬКИХ КАТІВ У КРИНИЦІ.

В суботу, 6. липня 1940 р., відбувся у Криниці другий зчерги похорон б. політичного вязня, чергової жертви польських знущань над українським народом. Сл. п. Мирослав Бавман, уроджений 1918 р. у Вербіжі коло Коломиї, як син бідного селянина, належав вже в ґімназії до юнацтва і посвятився беззастережно націоналістичній ідеї. В такому молодому віці попав в вязницю, яка зломила відразу молодий орґанізм. В осені, м. р. вже важко хворий, перейшов на цей бік Сяну й тут пробували лікувати його у Кракові, а вкінці в пансіоні »Наш Дім« у Криниці. Нічого не помогла дбайлива опіка лікаря д-ра Томи Лапичака, бо всі лікарі однозгідно ствердили, що недуга — сухоти — викликала ускладнення й нема вже рятунку. Невблагана смерть видерла життя з грудей цього 22-літнього талановитого юнака, що так бажав ще бути у рідному селі, де залишив рідню і свою милу.

Але не судилось. І знову не йшла за його домовиною ні мати ні батько ні навіть рідня, лише супровожали його вірні друзі, горді на такого незломного друга — юнака, раді, що ховають його в рідну землю. Супровожала його процесія із Солотвин з 4-ма священиками і представники установ та громадянство, лемки з поблизьких сіл. Співав хор учасників табору праці в Криниці під орудою інсп. Романа Левицького. В церкві в Криниці-селі попрощав померщого щиро о. Гаврик; на цвинтарі друг Коник. Вінки на могилу зложили: Б. політичному вязневі — б. політичні вязні; Другові — друзі; українському революціонерові — Солотвини; »Просвіта« і кооперація з Криниці, Нового Санча і т. д.

На високій горі у Криниці-селі виросла друга могила сл. п. М. Бавмана побіч великої могили сл. п. Петра Туткалюка, що здалека видніє своїм високим березовим хрестом та вінком із колючого дроту й тризубом посередині та написом »Борцям за волю України«. На рідній лемківській землі виростає поволі широка братська могила тих, що за любов рідної землі заплатили своїм життям в повному розквіті — сподівань і радости.

Не знає й не сподівається рідня, що тут спочив юнак Мирослав, а дзвін не донесе вістки милій. Але дорогої могили берегтиме лемківський свідомий брат. Біля неї Лемківщина вартує!

Ярослав Наддністрянський.

Листування Адміністрації

Вп. Іван Ванкевич — Левенгабен: Картку Вашу отримали. Щоби передплата була вирівнана до кінця цього року, треба б доплатити ще 15.25 зол.

Вп. Михайло Бандя — Кальбе: В справі Вами запитуваній прошу звернутися до Укр. Центрального Комітету у Кракові, вул. Зелена 26. — Часопис висилаємо.

Вп. Мелех Павло — Ярослав: Належність за »М. Д.« від 1. I. по 30. VI. ц. р. 1.80 зол., а від 30. VI. по 31. XII. ц. р. 1.80 зол.

Вп. Маковійчук Степан — Лемштедт: Листа отримали, часописи вислали.

Вп. Бойко Михайло — Красностав: Якщо доплатите 80 сот., Ваша передплата буде вирівнана до кінця серпня ц. р.

Вп. Іван Венгрин — Семмерсдорф: Часопис, яку Вам висилаємо — заплатив Вам, Ваш Батько з Красич. Передплата заплачена до половини жовтня ц. р.

Вп. Іван Сус — Отшендорф: Часопис, яку Вам висилаємо, заплатила Вам Ваша Мати з Красич.— Передплата заплачена до половини жовтня ц. р.

Вп. Оссовський Микола — Ватенштедт: Ваша передплата вирівнана покищо до кінця березня ц. р., бо останньої Вашої посилки грошей 8 нім. марок ми не отримали. Адресу справили.

Хв. Українська Нар. Школа — Крамарівка: п. Порохник — Гроші ми одержали, але на що їх призначити, — не знаємо. Просимо повідомити.

Вп. Чайковський Микола — Цегденік: За передплату »Кр. В.« довжні Ви нам до половини липня ц. р. 10 — зол. — Дальшу висилку часописей здержуємо.

—о—

ОГОЛОШЕННЯ

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Дрібних оголошень на кредит не поміщуємо. Просимо присилати гроші водночас із текстом оголошення! Цінник оголошень поміщений у кожному числі на останній сторінці вподині.

КОПЕНГАҐА. В. П. Д-р М., бувший Кореспондент »Нового Часу« в Данії. Подайте Свою адресу до »К. В«. Вітаю Вас! П. С-ий. 6-?

АДВОКАТ
Д-р ВОЛОДИМИР ГРИНЕВИЧ
веде канцелярію
у КРАКОВІ, ГОЛОВНИЙ РИНОК ч. 8.
714 1-3

Пошукую брата **Кіндрата Кальбу з 22. п. арт.** Либонь перебуває в німецькому полоні. Зголошення до »Кр. Вістей«. 678 5-8

Адвок·· **ЯРОСЛАВ ГРИНЕВИЧ** відкрив свою канцелярію в Грубешові напроти пошти. 681 5-10

Українець-кавалер — пізнає жінку від 20—28 літ, пристійну, добре збудовану. Ціль матримоніяльна. Зголошення до Адм. »Кр. Вістей« під число »715«. 715 1-4

Ірина Кобзяр-Варцабова, подай свою адресу! Хоминова Марія, Люблинець Старий, Kreis Томашів Любл., пошта: Чесанів (Cieszanow). 723 1-2

Хто знав би щонебудь про Осипа Лещишина з Хирівщини, що служив у 4-ому полку саперів у Перемишлі, хай ласкаво повідомить на адресу: Ukrainische Volksschule in Żerdenka, post Hoczew 726 1-2

Пошукую сина Любомира. Вістки для батька Михайла Білика. Lublin. Okopowa 8. 727 1-2

Уневажнюю вкрадені 9. VII. 1940. документи: »Авсвайкарте«, видану Українським Допомоговим Комітетом у Кракові, »Довуд особісти«, виданий маґістратом у Рогатині та леґітимацію, видану ректором Богословської Академії у Львові. Всі документи виставлені на імя: **Любомир Прокопович**, уродж. 1908 р. в **Юнашкові.** 734 1-1

Мірничого, повноправного асистента з практикою в Галичині, та по-змозі з власними мірничими приладами шукає присяжний землемір. Зголошення »Краківські Вісті« під »ч. 735«. 735 1-1

Нововідчинений
»ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДІМ«
Стефанії Дембіцької
Краків, Старовісльна 1, I. п.

має на складі: папері, торговельні книги, канцелярійне приладдя, приладдя до циклостилів. Крім цього має до продажі **вживані машини до писання**, приймає машини до чищення та до направи.
736 1-2

КУПУЄМО або **ЗАМІНЯЄМО**

за книжки »Українського Видавництва« »Історію українського війська«, »Історію української культури« та »Всесвітню історію« — видання І. Тиктора.

Книгарня »ДЕШЕВА КНИЖКА«, **Краків**, вул. Братська 9. (Касіноґассе).

Пошукую Онуфрія Луцева із села **Зарудця**, пов. Тернопіль, — Петро Луців, Stalag XVIII A 737 1-2

Пошукую шурина **Ропа Ілька** зі Старої Соли. **Стефа Ясеницька, Schnelldorf. Mittelfranken. Ortsgruppenleiter Ebert.** 738 1-3

Шеремета Михайло, народжений 10. V 1899 р. в Чижевичах, пов. Мостиська, просить вояків УГА, що брали разом із ним участь у боях із поляками під Судовою Вишнею 1918 року, повідомити про це Український Допомоговий Комітет у Ліцманштаті.

Шукаю сестри Розалії Пелехович із села Лукавиці пов. Лісько. Хто знав би її адресу, хай ласкаво повідомить: **Андрій Пелехович, Haverlakwiese über Zalzgitter, Lager V.**, фірма Шимковяк. 740 1-1

Пошукую Друзів із мостиського повіту: п. Богдана Дзюбинського, Осипа Федину, Степана Лозора, Андрія Лутчина, Семена Кривяка та Василя Бонка. Вістки прошу посилати на мою адресу: — **Dmytro Kalyta, Ludwigsburg, Aldingenstrasse 15 b Hofmeister.** 741 1-1

Соліцитатора або правника, рутинованого в контрактових і спадщинних справах, що пише на машині, прийме зараз Нотаріят у Белзі, повіт Грубешів. 742 1-2

Оголошуйтесь в „К.В."

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: **Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., 1/4 сторінки 180 зол., 1/8 сторінки 150 зол., 1/12 сторінки 80 зол.**
МЕНШІ ОГОЛОШЕННЯ: **1 міліметер ширини 1 шпальти (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дорожче.**
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: **30 сотиків за слово, найменше 3 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Матримоніяльні по 50 сот. за слово.**
ПЕРЕДПЛАТА »Кр. В.«: **Цінник передплати поданий на першій сторінці. Передплату треба висилати згори. Передплата однакова в краю й закордоном.** Часопису на кредит не можемо висилати. При зміні адреси треба все подавати попередну адресу.
КНИЖКИ: **Всі книжки нашого видавництва продають книгарні й адміністрація видавництва. Хто хоче замовити книжки просто на свою адресу — повинен наперед прислати належитість і на пересилку, а тоді вишлемо бажані книжки.**
ВИСИЛКА ГРОШЕЙ: **Гроші на передплату чи книжки з Генерал-Губернаторства належить посилати переказами або чеками нашого видавництва PSch A Warschau Nr. 2.143. З Німеччини на адресу: „Ukrainische Nationale Vereinigung" Berlin W. 50. Ansbacherstr. 15. З Протекторату на адресу: „Probojem". Praha XIV-65 post. schr. 8.— Курс 1 нім. марки 2 золоті. При висилці грошей все треба подати на що призначені гроші.**

За Редакцію відповідає начальний редактор Л. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Кармелітська 34, II. Телефон 230-39. З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.

Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil; Hauptschriftleiter L. Chomiak, Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Krakau, Karmeliterstrasse 34. II. Fernsprecher 230-39. Druck: „Nowa Drukarnia Dziennikowa". Kommissarische Verwaltung. Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher. 102-79